

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 38 (1581) 1987 m. rugsėjo 23 d.

Melbourne

XXXII M E T A I

Ribbentropo - Molotovo paktas ir Lietuvos likimas

Rašo Dr. J. Kunca

Praejusio karo tikra istorija dar nėra parašyta, nežiūrint, kad jis pasibaigė prieš 42 metus. Karo laimėtojai ir jį pralaimėję pridarė tiek klaidų ir nusikaltimų, kad iki šiol neišdrįsta paskelbti istorinių dokumentų liečiančių aną laikotarpį. Tik iš buvusių politikų atsiminimų ir kai kurių išėjusių viešumon dokumentų galim patys susidaryti apytikrą vaizdą tų įvykių, kurie pakeitė pasaulio padėtį ir paliko mūsų kraštą sovietų savivalei.

Dabar žodis 'nacis' vartojamas tik ką nors įžeisti ar likviduoti kieno nors politinę karjerą. Gi marksistas yra tapęs pažangia asmenybe, kuriai yra atdaros durys visur kur, įskaitant spaudą ir televiziją. Prieš praejusį karą taip nebuvo. Nors į naują nacionalistų judėjimą, kurio tikslas buvo sunaikinti komunizmą ir žydų galią, ir apkarpyti sparnus bilijonieriams, buvo žiūrima su tam tikru nepasitikėjimu, jis nebuvo laikomas nei kokia nors pabaisa, nei pavojum kitom tautom, kol staiga Trečio Reicho divizionas neužėmė veik

są Europą. Nesiskaitydamas su kitom tautom, pagrįstas germanų rasės pranašumu, buvo priežastis pritarimo praradimui naujai idėjai.

Pats Stalinas, ar tai dėl simpatijų tvirtam diktatoriui, ar dėl baimės Hitlerio viešai paskelbto "Drang nach Osten", jau nuo 1934 metų ieškojo susitarimo su Rusijos vakarų kaimynu. Tokia proga atsirado Berlynui nutarus pulti Lenkiją, kuri kategoriškai atsisakė sugrąžinti Dancigo koridorijų. Kadan gi Lenkija turėjo anglų - prancūzų garantiją jos gynimui užpuolimo atveju, Hitleriui reikėjo išvengti kovos prieš dar vieną priešą - Sovietų Sąjungą. Sąlygos rusų - vokiečių laikinai draugystei buvo daugiau negu palankios. Nežiūrint, kad tuo pat laiku Maskvoje ėjo derybos su anglais - prancūzais, Stalinas pasirinko Hitlerį, su kuriuo daug daugiau skaitėsi negu su Churchilliu - Rooseveltu pora metų vėliau. Kremliaus diktatorius, kad negautų savo sąjungininko antisemitinių jausmų, pakeitė rusų užsienio reikalų ministerį Litvinovą - žydą, M. Molotovu.

Už Sovietų Sąjungos neutralumą konflikte su Lenkija, Maskvai buvo paliktos laisvos rankos Suomijoje, Latvijoje, Estijoje ir Besarabijoje. Lietuva buvo palikta Vokietijos interesų sferoje. Viena, Hitleris nenorėjo turėti Raudonąją armiją prie Reicho sienos. Antra, Berlynas buvo tikras, kad Lietuva, visą laiką reikalavusi grąžinimo jos sostinės Vilniaus, tikriausiai pasinaudos proga jį atsiimti. Ribbentropas keletą kartų siūlė Kauno valdžiai karinę paramą, kad ji jėga atsiimtų Lietuvai priklausančias sritis nelegaliai užimtas lenkų, sulaužant Suvalkų sutartį.

Berlyno nustebimui, Lietuvos valdžia atsisakė tai daryti ir pasiskelbė neutrali galinčiam kilti kare. Nugirdus apie tai Maskva pradėjo reikalauti ir Lietuvos. Apšvilę ir gerokai užpykę vokiečiai jau per daug nesipriešino. Lietuvos prisidėjimas prie Lenkijos puolimo būtų sušvelnines Berlyno Lenkijos puolimo įspūdį, nes tuo atveju ne vien vokiečiai, bet ir lietuviai eitų atsiimti savo žemių. Bent dalinai tokiu būdu Reicho elgesys lyg būtų pateisintas. Kaunui atmetus šį pasiūlymą, Lietuvai Hitleriui liko nesvarbi. Naujas sutarties priedas buvo skubiai pasirašytas ir Lietuva nurašyta Rusijos naudai.

Čia verta grįžti prie mūsų buvusios valdžios laikysenos. Pulti užpultą Lenkiją būtų lyg ir negarbingas žygis. Bet neiti atsiimti savo žemių ir net sostinės, dėl kurios buvo tiek kalbėta, rašyta, dainuota ir ginkluotasi, reiškia neišpildymą pareigos savo valstybei ir tautai. Kada, jei netokiu momentu, Lietuva galėjo tikėtis atsiimti savo sostinę? Atgauti Lietuvai priklausančias žemes nėra Lenkijos užpuolimas. Juk Vilnius ne Lenkija. Kaip matom, mūsų valdžia atsidūrė tarp moralės principo ir pareigos savo valstybei. Pasiliko prie pirmojo. Didelis klausimas ar tas pasirinkimas nebuvo klaidingas.

Ar Lenkija dėl šito lietuvių tauromo atsisakys Vilniaus? Kol kas yra abejotina.

Iš kitos pusės, jei Lietuvos valdžia būtų pati atsiėmus savo sostinę ir Vilniaus kraštą, būtų išvengus 1940 metų rusų invazijos ir 1941 metų išvežimų. Po karo mūsų kraštas, kaip Suomija, Vengrija, Rumunija būtų buvęs pralaimėjusių karą kraštų sąrašas. Nei vienas iš tų minėtų kraštų nebuvo po karo prijungtas prie Sovietų

(Nukelta į 5 puslapį)

Ko reikalauja Austrijos jaunimas

Austrijos katalikų jaunimo laikraštis "JA" laišku kreipėsi į Sovietų Sąjungos ministrą pirmininką Ryškova, kuris liepos mėnesį lankėsi Austrijoje, reikalaujamas oficialiai pripažinti Ukrainos katalikų Bažnyčią ir grąžinti jai veikimo laisvę.

Austrijos jaunieji katalikai, be to, reikalauja grąžinti Ukrainos katalikams keturis tūkstančius keturis šimtus bažnyčių, visas koplyčias ir vienuolynus, kuriuos valdžia yra nusavinusi.

Austrijos katalikų jaunimo laikraštis išreiškia susirūpinimą katalikų Bažnyčios padėtimi Lietuvoje, prašo grąžinti katalikams valdžios atimtas bažnyčias, ypač katedrą ir šv. Kazimiero bažnyčią Vilniuje, o taip pat Taikos Karalienės bažnyčią Klaipėdoje.

Austrijos katalikų jaunimas primygtinai prašo Sovietų Sąjungos ministrą pirmininką padaryti visus galimus žygius, kad būtų pakeisti antikonstituciniai ir antihumaniški religinių susivienijimų

LIETUVIAI PASAULYJE

— **Svedų** dienraštis "Upsala Nya Tidning" atspausdino estų kilmės žurnalisto ir knygų autoriaus Andreas Kueng straipsnį apie Pabaltijo valstybes, kad tai yra visos Europos klausimas. Gausiais faktais konkrečiai įrodo Pabaltijo kraštuose slopinamas tautų ir žmogaus teises, žmonių persekiojimą, įkalinimą, tautinės kultūros varžymus, beatodairiškai vykdomą rusinimą. Pabaltiečiai laukia taikos ir laisvės.

— **Vatikane** pasiekė žinia, kad rugpjūčio 31 d. Lietuvoje mirė Raguvo dekanas kunigas Antanas Petrauskas, gimęs 1916 m., kunigu įšventintas 1942 m. Per paskutinius 25 metus buvo Švč. Marijos į dangų ėmimo parapijos Raguvoje klebonu.

— **Užsienio** spaudos agentūros pranešė rugsėjo 1 d. apie žiaurų milicininkų elgesį su Vilniaus demonstracijos žmogaus teisių gynėjais. Dėl šio elgesio protesto telegramą sovietų komunistų partijos generaliniam sekretoriui Gorbačioviui pasirašė Nijolė Sadūnaitė, Antanas Terleckas, Bogušis ir Cidzikas, kad milicininkų elgesys su kitaminčiais primena Stalino laikų metodus. Telegramos siuntėjams jau sekančią dieną telefonu iš Maskvos buvo pranešta, kad telegrama pasiekė Kremlių.

— **Associated Press** žinių agentūros žiniomis, Vyriausiasis sovietų Religijinių reikalų įgaliotinis Konstantinas Karčiovas iš Maskvos tvirtino JAV senatoriui Richard Luger, kad visi už tikėjimą įkalinimi bus iki š.m. lapkričio mėnesio paleisti.

— **Prof. Dr. Antanas Sužiedėlis** (g. 1932 m.) yra išrinktas Vašingtone Amerikos katalikų universiteto laisvųjų disciplinų ir gamtos mokslų fakulteto dekanu, tame universitete nuo 1960 m. dėstęs psichologiją, parašęs daug straipsnių savo specialybės klausimais, veikia ypač ateitininkuose.

— **Nijolė Žvirzdinaitė - Šalkūnienė** Melbourne rašydama pareiškimus užmezgė su daugelio tarp tautinių įstaigų ryšius demaskuoti — nuplėsti kaukę karo nusikaltėliui Petriui Roslanui, kuris buvo vienas iš organizatorių 1941 m. įvykdytųjų Rainių miškelyje lietuvių skerdynės, ten žuvo nukančiantas ir jos dėdė H. Žvirzdinas. Petras Roslanas tuo metu buvo sovietų slaptos policijos NKVD agentas, dabar jau pulkininkas, gyvena Vilniuje Klinikų 15-18, ir dirba Anilionio įstaigoje referentu, kur skirti kokį kunigą, kam leisti, kam neleisti stoti į Kauno kunigų seminariją. Ji sulaukė atsakymų iš Amerikos Valstybės departamento, iš Canberros užsienio reikalų departamento, iš Tarptautinės Teisių Sąjungos ir kitų žymių pareigūnų.

nuostatai, pripažįstant vaikams ir jaunimui teisę laisvai pasinaudoti religiniu mokymu ir auklėjimu.

Savo laišku Ryškovui Austrijos jaunimo laikraščio redaktoriai apgailestauja, kad dar vis nėra paleisti iš kalėjimų ir lagerių lietuviai sąžinės kaliniai: kunigai Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius ir Jonas Kastytis Matulionis ir pasauliečiai: Viktoras Petkus, Balys Gajauskas, Petras Lukoševičius, Povilas Pečeliūnas ir kiti.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Eilėraštis kunigo iš Lietuvos

VIEŠPATIE JEŽAU,

ACIŲ UŽ KRIKŠTĄ

Viešpatie Jėzau, acių už krikštą,
kurs mūsų tautą gaivina:
Tavo malonių Nemunas trykšta
į mūsų brangią tėvynę.
Jis taip garbingai ėjo su kryžium
tą šešių šimtmečių kelią:
Šį tėvų žygį test pasiryžom
mes, mūsų jaunimas, vaikeliai.

Kristau, palaimink amžių septintą,
amžių taikos ir vienybės,
te laisvės saulė tautai nušvinta
dėl Tavo meilės beribės!
Krikšto malonės mes neišduosim:
ją tėvai šimtmečiais gynė.
Iš pikto pančių Tu išvaduosi,
vedams į naują gaidynę.

Kristaus rikiuotėj melle ginkluota,
Lietuva, ženki garbingai!
Amžių kelionėj į Laisvės puotą
Ženki pirmyn, ištvermingai!
Ženk su Bažnyčia koja į koją
Kristaus šventųjų draugioj!
Būkime drąsūs: gina, globoja
mus Aušros Vartų Marijal

Rehabilituoja senuosius komunistų veikėjus

JŲ PAČIŲ NUŽUDYTIEMS VĖL "PRISIUVU" GALVAS

Jau nuo Didžiosios Prancūzų revoliucijos laikų sakoma, kad "revoliucija ryja savo vaikus". Kad šis pasakymas yra teisingas, rodo Sovietų revoliucijos pavyzdys. New Yorko universiteto profesorius J. A. Kurganovas surinko ir paskelbė duomenis, kiek kaštavo gyvybių aukų Spalio revoliucijos įgyvendinimas Sovietijoje. Pagal jo apskaičiavimus, per 50 metų (1917-1967) buvo ant komunizmo aukuro sudėta 72 milijonai gyvybių. (Smulkesni duomenys paskelbti "Acta Baltica" XIX t. 182-183 psl.).

Tuo tarpu palikę nuošalyje su naikintus bolševizmo priešus, sustokime prie sunaikintų pačių bolševikų. Pagal minėtą profesoriaus apskaičiavimus, Stalinas nužudęs 340.000 komunistų partijos narių, 30.000 politinių kadrų ir atsakingų raudonosios armijos karininkų. Vien tik 1938-1947 m. GPU sušaudė 23.000 raudonarmiečių.

1937-1938 m. Stalinas beatodairiškai naikino savo aukštuosius karininkus: maršalus, generolus, armijų bei jų grupių, korpusų, divizijų, pulkų vadus. Iš 708 aukšto rango karininkų jis įsakė sušaudyti 614. Tai buvo II pasaulinio karo išvakarėse. Yra duomenų, kad hitlerinės Vokietijos karinė žvalgyba falsifikavo dokumentus ir juos "slapta" siuntė Sovietų saugumo įstaigoms. Tokie "dokumentai" tariamai rodė jų antistalinistinę veiklą, sąmokslų prieš Staliną ruošimą ir kt. Tai buvo daroma sąmoningai, nes Vokietija smarkiai ruošėsi karui ir jai buvo pavojingi aukštieji Sovietų karininkai. Stalinas "šventai" tikėjo patiekta klastotės medžiaga ir nepatikrines faktų, nuimdavo galvas. Už tat nereikia stebėtis, kad prasidėjus karui, Sovietai neturėjo savo geriausių generolų bei kitų aukšto rango karinių vadų. Karą vedė prasti generolai ir todėl vieną pralaimėjimą sekė kitas.

Kaip minėjome, buvo žudomi ir patys didžiausi komunistai bei komunizmo kūrėjai. Iš jų išskirtinai minėtinas Lev Trockis (Leiba Davidovič Bronstein), gimęs 1879 m. Senas revoliucionierius ir komunistų veikėjas. Marksizmu susidomėjo studijuodamas Odesos universitete ir nuo 1898 m. prasidėjo jo suėmimai, nuteisimai, pabėgimai iš kalėjimo, veikla užsienyje ir kt. Gyvendamas užsienyje, organizavo komunistinę spaudą, kuri pasiekdavo Rusiją. Komunizmo teoretikas ir praktikas. Veikdamas

.....
BRONIUS KVIKLYS
 Mūsų specialus bendradarbis
 Cikagoje

kartu su Leninu ir kitais, sukėlė Rusijoje bolševikų perversmą ir buvo pirmasis Sovietų Rusijos užsienio reikalų ministeris (komisaras), atstovavo Rusiją Brastos ir kitose derybose. Tapęs vyriausiu kariniu komisaru, suorganizavo raudonąją armiją ir sėkmingai vedė pilietinį karą. Šia proga šių eilučių autorius prisimena savo laiku profesoriaus Vl. Jurgučio pasakytus žodžius jo paskaitų metu Teisų fakulteto skyriuje. Pasak jį, Trockis nebūdamas nei generolas, nei gijęs karinio mokslo ir dargi netarnavęs kariuomenėje, įstengė sumušti geriausių carinės Rusijos generolų bei admiralų vadovaujamas armijas ir tuo būdu užtikrinti bolševizmo viešpatavimą Rusijoje. Pasibaigus karo veiksmams, 1920 m. jis dalį raudonosios armijos perorganizavo į darbo batalionus geležinkeliams atstatyti ir pramonei sustiprinti. Nenuostabu, kad Trockis buvo Lenino dešinioji ranka ir buvo laikomas jo įpėdiniu. Tačiau po Lenino susidariusiu nuomonių skirtumams, jis buvo Stalino, Zinovjevo ir Kamenevo išstumtas iš partijos vadovybės. Su Stalinu Trockis kirtosi ypač dėl to, kad norėjo nedelsdamas organizuoti pasaulinę revoliuciją, o Stalinas teigė, kad reikia pirmiausia įsitvirtinti pačioje Rusijoje. Trockis manė, kad komunizmas gali sėkmingai įsigalėti tik tuomet, jeigu jis bus vykdomas visuose pasaulio kraštuose. Atsirado skirtumų ir vidaus politikos, ypač žemės ūkio klausimais. Trockis pasidarė aiškiu Stalino priešu ir 1927 m. išmestas iš partijos, o 1929 m. išmestas ir iš Sovietų Sąjungos.

Dauguma kraštų atsisakė L. Trockį priimti. Jis gyveno Turkiijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, o nuo 1937 m. Meksikoje. Ir užsienyje būdamas savo raštais bei asmeniškai veikla kovoją prieš Stalino režimą. Kilo trockistų judėjimas - komunizmo atskala, pavojinga Staliniui. Užtat 1940. VIII. 21 jis buvo Coyoacane, Meksikoje, Stalino agento belgo Jaques van den Dreeschd žiauriai nužudytas. Po to L. Trockis buvo dar kartą Stalino

prakeiktas ir suniekintas. Ilgus metus tęsėsi neatlaidus Trockio šalininkų persekiojimas, trėmimas ir žudymas. Trockis, gyvendamas Rusijoje ir tremtyje, parašė daug veikalų komunizmo teorijos bei praktikos klausimais. Visų jų skaitymas buvo uždraustas, jo raštai surenkami, naikinami. Tūkstančiai Trockio šalininkų neteko savo galvų.

Stalino įsakymu nužudytiems bolševikų veikėjams galvas prisiuvinėti (rehabilituoti) pradėjo jo įpėdinis N. Kruščiovas. Bet aukų buvo tiek daug, kad nei N. Kruščiovas, nei jo įpėdiniai nespėjo visiems vėl "prisiūti galvas". Taigi M. Gorbačiovas, vykdydamas "glasnost" dėsni, negalėjo neprisiimti ir bolševizmo teroro aukų. Žinoma, prisimenami ne nužudytieji "buržuaziniai" žmonės, bet tiksliai komunistai. M. Gorbačiovas ne kartą yra pareiškęs, kad jis nesąs atsakingas už Stalino įvykdytus žiaurumus, ypač už 1937-1938 m. žudymus. Neatsakingas ir už Trockio nužudymą. Taigi ir šis rehabilituojamas, ir Trockiui vėl "prisiuvama" galva. Jo raštai, už kurių platinimą ir skaitymą daugelis žmonių neteko gyvybių ar buvo ištremti Sibiran, dabar būsią Rusijoje spausdinami. Istorijos instituto vyr. direktorius Afanasjevas pasiūlė ne tik spausdinti Trockio raštus, bet ir pastatyti paminklą Stalino aukoms.

Tenka dar pastebėti, kad Stalino laikais buvo "nuimtų galvos" ir daugeliui ir Rusiją pasitraukusių komunistų veikėjų. Mat Stalinas nepasitiekė atbėgėliais ir juos beatodairiškai žudė. Pavartykime tik Mažosios tarybinės enciklopedijos tritomį (1966-1971) - rasime daugybę lietuvių komunistų pavardžių, kurie buvo "represuoti asmenybės kulto laikais" ir "rehabilituoti" po Stalino mirties. Jei "buržuazinės Lietuvos" laikais vienu ar kitu būdu buvo nužudyta ar žuvo tik keliolika komunistų, tai sovietinėje Rusijoje nužudyti lietuvių komunistų skaičius yra keliasdešimt kartų didesnis. Taigi komunistus žudė ne "buržuazinė" Lietuva, bet pati Sovietų Sąjunga.

Keletas pavyzdžių. 1940. V. 22 Maskvos kalėjime, po ilgų kankinimų, buvo nužudytas vienas iš didžiausių sovietinės Lietuvos kūrėjų Zigmas Aleksa - Angarietis. 1937. VI. 11 sušaudyti labai žymūs lietuviai generolai - Jeronimas Uborevičius, Vytautas Putna. Abiem jiems jau anksčiau "prisiūtų galvos", jų gimtinėse pastatyti paminklai. Laukiama ir daugiau "galvų prisiuvimų", nes M. Gorbačiovas nori nuo savo pirmtakų įvykdytų žudynių atsiriboti.

įvykiai

● **Canberra.** Parlamente Darbo partijos parlamentarai sudarė daugumą priėmė kaip įstatymą Australian Card ir patvirtinimą perdavė Senatui, bet Senatas planuoja jį atiduoti komisijai svarstyti ir taip atsakymu nudels bent pusmetį. Iškilus plačiam nepritarimui dėl tos Australian Card, ministerio pirmininko pavaduotojas Mr. Lionel Bowen pareiškė, jeigu Senatas tą parlamento priimtą įstatymą atmetų, tai vyriausybė galėtų siūlyti kitokį vidaus pasą, nesikišant į piliečių privačios nuosavybės reikalus.

● **"Nacio šmėkla Australijoje"** - "The Australian" IX. 17 iš Jeruzalės paskelbė platų reportažą apie nacių karo nusikaltėlių medžioklę Australijoje. Ten Efraim Zuroff, Amerikoje gimęs izraelietas, Australijos vyriausybei yra įteikęs tris sąrašus su 77 tariaimais nusikaltėliais, kurių dauguma, sako, iš sovietų dominuojančių kraštų: Lietuvos, Latvijos, Kroatijos ir Ukrainos. Tas Zuroff ruošia jau ketvirtą sąrašą, jo aistra medžioti įtariamus karo nusikaltėlius, ir džiaugiasi, kad jie Australijoje yra veržliai ieškomi, tie žmonės nenori mirties bausmės, bet Efraim Zuroff yra laimingas, kad jie negyvens taikoje ir ramybėje.

● **Vakarų Vokietijoje** reiškiamas visuotinis nusistebėjimas ir pasipiktinimas dėl sunkios bausmės vokietukui Mathias Rust, kuris su lėktuvu nusileido Raudonojo aikštės Maskvoje. Vokietijos spauda pažymi, kad jaunuolis už tokia išdaiga Vakaruose būtų tik sulaikytas ir paleistas.

● **Stokholmas.** Estas Tit Madisson, 37 m., su žmona Elvira ir sūnum Jaanus atskrido į Švedijos sostinę. Sovietų KGB jam pastatė alternatyvą: už rugpjūtio 23 d. demonstracijos organizavimą Taline, kur dalyvavo virš 6.000 žmonių, minint Ribbentropo - Molotovo slaptaį paktą, arba jis ilgam eis į kalėjimą, arba išvyks į užsienį. Jis su šeima pasirinko Švediją ir rugsėjo 14 d. atskrido į Stokholmą.

● **Popiežiaus** apaštalinis vizitas Amerikoje taip gerai sekasi, kad "The Australian" pranešimu Popiežius pavadintas net Superstar ir dominuoja Amerikos žinias ir televiziją, kurios reporterio žodžiais Popiežius savo charizma - patrauklumu sužavėjo visus ir TV jį lydi per visą kelionę, sako, kad Popiežius yra nepralenkiamas televizijos pasisekimų meistras, natūralus aktorius, dieviška jėga jungiasi su jo pasirodymu.

● **Melbournas.** Sumažėjus pašaukimams į kunigus, rugsėjo 16 d. po Mišų St. Patrick katedroje 24 bėgikai pradėjo bėgimą Hume Highway į Sydnėjų. Jų tarpe Manly kunigų seminarijos rektorius kun. Dr. Gerry Iverson, du kiti kunigai, 8 seminaristai. Bėgant visų prašo juos paremti malda, o ne pinigais, sukeliant naujų pašaukimų į kunigus.

● **Vašingtonas.** JAV ir Sovietai sutarė panaikinti didžiąją savo branduolinių ginklų arsenalą. Tą sutartį pasirašys JAV prezidentas Reagan ir sovietų lyderis Gorbačiovas, kuris į Vašingtoną atvyks lapkričio mėnesį. Tą sutartimi branduolinės raketos bus pašalintos iš Europos tol, kol sovietai apgaus amerikiečius. Čia lietuviška patarlė sako: neik su velniu obuoliuti, paliksi be krepšio ir be obuolių.

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET KATALIKU FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožūra

Printed by "Tėviškes Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

JUBILIEJAUS RYZTAS

Ištisi 1987 metai yra Lietuvos Krikšto Jubiliejaus Metai ir jų minėjimas jau plačiai nuskambėjo per visą pasaulį. Kaip į juos žvelgia pavergetoji Lietuva, kokiomis nuotakomis šį Jubiliejų išgyvena katalikiškoji Lietuva? — Žinių pateikia iš pagrindžio atėjusi "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" Nr. 73. Ji sako, kad Krikšto Jubiliejus yra ryžtas, ištikimybė, nežūrint bedieviškos klastos.

Nors ir pavėluotai priimtas katalikiškas krikštas apsprendė mūsų tautos likimą per praėjusius 600 metų. Suvėlintas Krikštas sąlygojo lenkų tautybės dvasininkų įtaką Lietuvos bažnytiniam ir kultūriniam gyvenime. Bet kartu toji pati katalikybė savo universalumu ir pagarba tautiniam kultūriniam vertybėm buvo tas pagrindas, ant kurio praėjusio šimtmečio carinės Rusijos teroro aplinkoje subrendo ir bujojo mūsų tautinio atgimimo judėjimas.

Nepriklausomos Lietuvos laikais 1937 m. Lietuvos Krikšto 550 metų sukaktį minint, profesorius St. Šalkauskis rašė: "Nejaugi nubaudę save vieną kartą pavėlintu krikštu, mes dabar pasiskubinsime atsisakyti nuo to jo geradaros tik todėl, kad ta linkme eina civilizotų tautų dekadencija? Tai būtų panašu į tą pasakos kvailį, kuris per vestuves rauduoja, o per laidotuves kvatojo". Dabartiniai bedieviai Lietuvoje norėtų, kad mes prisimindami Lietuvos krikštą raudotume, o juk katalikiškasis krikštas sulaukė "palaimingą" susiliejimą su didžiąja pravoslaviškąja rusų tauta, kurios didžius gyvenamus plotus valdė Didieji Lietuvos Kunigaikščiai. Šių dienų bedieviai taip pat norėtų, kad carinės Rusijos ir šandieninės Rusijos imperijos valdovų pastangos nukatalikinti Lietuvą priimtume su visuotiniu susižavėjimu ir džiaugsmu.

Prieš 100 metų Lietuvos krikšto 500 metų sukaktis buvo minima panašiai sunkiais carinės prispaušdos metais. 1887 metais Jubiliejus pateko į tarpą dviejų atmintinų datų: 1886 m. Kestaičių ir 1893 m. Kražių skerdynių. Nežiūrint anų laikų skaudžių išbandymų, katalikų Bažnyčia Lietuvoje per pastarąjį 100 metų nepaprastai išaugo, sustiprėjo - tiek organizaciniai - sukurta Lietuvos Bažnytinė provincija, tiesiogiai priklausanči tik Apaštala Sostui; tiek ir dvasinėje, dar giliau suleido šaknis lietuviškų širdžių dirvoje. Nebijant sunkių sąlygų, baudžiamų suvaržymu, kalinių sudedamom aukom kalėjimuose, šie jubiliejiniai metai - džiugūs metai.

Mums laisvajame pasaulyje šie jubiliejiniai metai taip pat turi būti džiugūs metai, tvirtu tikėjimu su Dievo palaima dirbti ir aukotis Tėvynės Lietuvos laisvės reikalams!

PD

Interview su estu žurnalistu Andreas Kung

Vilniuje, Rygoje ir Taline rugpjūčio 23 d., sekmadienį, įvykusių taikos demonstracijų Hitlerio - Stalino sandėrio metinių progą visame Vakarų pasaulyje susilaukė plataus atgarsio.

Visi pagrindiniai laikraščiai rašo apie Pabaltijyje įvykusias demonstracijas ir apie prieš 48-rius metus Molotovo - Ribbentropo pasirašytą paktą - Sovietinės Rusijos ir Hitlerinės Vokietijos sandėrį, atvėrusį kelią Pabaltijo kraštų okupacijai. Vatikano radio biuletenis, minėdamas Hitlerio - Stalino sutarties metines rugpjūčio 25 d. pateikė interview su Švedijoje gyvenančiu estu žurnalistu, visuomenininku Andreas Kung. Pasiukauy kime esto žurnalisto Andreas Kungo samprotavimų:

Klausimas: Kaip vertinate Pabaltijo sostinėse įvykusias demonstracijas?

Atsakymas: Įdomiausia yra tai, kad iš viso buvo įmanoma demonstruoti. Demonstracijas Vilniuje, Rygoje ir Taline stebėjo daug milicininkų, kurie rusiškai bandė nutildyti minias, skanduojančias šūkius: Laisvės Estijai, Latvijai ir Lietuvai, tuo kai kur išsiskandama provokacijos. Nepaisant to, demonstracijos pasisėkė.

Klausimas: Kokia bus Maskvos reakcija?

Atsakymas: Kai vasario mėnesį Gorbačiovas apsilankė Latvijoje ir Estijoje, jis neparodė jokio jautrumo Pabaltijo tautiniam ar kalbiniam reikalavimam. Kiek žinoma, Gorbačiovo nusiteikimas rusifikacijos atžvilgiu nesiskiria nuo jo pirmtakų. Lig šiol dabartinė sovietinė vyriausybė nerodo jokio palankumo Pabaltijo tautų nacionalinėms aspiracijoms.

Klausimas: Ko siekia Pabaltijo tautos?

Atsakymas: Visų pirma jos nori sužinoti, netgi išbandyti Gorbačiovo sąžiningumą, kai ji skalba apie vadinamąją "Glasnost" - viešumą. Kokios yra to viešumo ribos? Kiek galima tikėtis, kad sovietiniai pareigūnai įgyvendins prisiimtus humanitarinius įsipareigojimus. Atrodo, kad ir Pabaltijo kraštuose nelabai kas žino, kiek Gorbačiovas žada leisti. Manau, kad ir pats Gorbačiovas nėra visai tikras, kur jis veda šalį.

Klausimas: Ar tautiniai sąjūdžiai Pabaltijo kraštuose yra populiarūs?

Atsakymas: Jei jie reikalauja,

kad su estais, latviais ir lietuviais būtų elgiamasi vienodom teisėm kaip ir su rusais, tada žinoma beveik visi estai, latviai ir lietuviai juos remia kovoję prieš kultūrinę priespaudą ir Pabaltijo valstybių rusifikaciją. Bet kai šie sąjūdžiai žengia dar vieną žingsnį toliau, reikalaudami Pabaltijo valstybių nepriklausomybės, tada, mano manymu, juos remia dauguma pabaltiečių. Juk, kodėl šios tautos, buvusios nepriklausomomis valstybėmis, turi būti vienintelės pasaulyje, atsisakančios atstatyti savo nepriklausomybę?!

Klausimas: Demonstracijose minint nacių - sovietų sandėrio 48 metines, kai kurie dalyviai buvo iškėlę transparentus, kuriais reikalavo, kad Stalino kulto faktai būtų atspausdinti. Ką tai reiškia?

Australijos Lietuvių Fondas ir jo reikšmė

Artėjant AL Fondo metiniam susirinkimui, norėčiau pasidalinti su skaitytojais mintimis ir kartu išryškinti AL Fondo reikšmę, svarbą išviejios gyvenime.

AL Fondas ir jo statusas buvo užregistruotas gruodžio mėn. 1977 m. pagal Companies Act 1961 m. Pagrindinis AL Fondo tikslas yra skatinti ir remti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas Australijoje. Nariais gali būti visi lietuvių kilmės asmenys, bet nejaunesni kaip 18 metų ir registruotos lietuvių organizacijos. Įstojamasis nario mokestis yra \$ 25, o organizacijoms \$ 100.

AL Fondo lėšas sudaro narių įnašai, aukos, pavidėjimai ir palikimai. Šiuo metu fondo finansinis stovis siekia beveik \$ 300.000, tai graži suma, kuri vis augs. Pagrindinis kapitalas yra neliečiamas, pelnas iš gautų investicijų skirstomas įvairiems kultūriniam ir švietimo reikalmams. Fondas skiria ypatingai daug dėmesio į mūsų jaunimo lietuvių kalbos mokėjimą, duoda premijas geriausiai baigusiems mokiniams lietuvių kal-

Atsakymas: Buvo reikalaujama, kad visų pirma Molotovo - Ribbentropo pakto slaptieji protokolai būtų atspausdinti. Kaip žinoma, sovietinė spauda apie šiuos slaptuosius protokolus savo spaudoje niekada nėra rašiusi. Antra, buvo reikalaujama, kad paktas būtų atšauktas, anuliuotas ir Helsinkio Baigiamąjį Aktą pasirašiusios valstybės išpareigotų likviduoti Molotovo - Ribbentropo sandėrio pasekmes. Demonstrantai Pabaltijyje taip pat reikalavo: jei Sovietų Sąjungoje dabar yra įmanoma atvirai kritikuoti Stalino vidaus politiką, tai turėtų būti leidžiama viešai diskutuoti ir jo užsienio politiką, kuri, šalia kitų dalykų, apima ir Pabaltijo kraštų okupaciją.

Liet. Radio J. Tarnyba Vatikane.

boje, remia ir duoda po \$ 1.000 kiekvienam mokiniui, kuris lanko Vasario 16-tos gimnaziją, ruošia literatūrinius konkursus, koncertus; būdamas mecenatu remia tradicines Lietuvių Dienas ir kitais metais ruošiamą Pasaulio lietuvių sportininkų sąskrydį Australijoje, finansiniai remia mūsų laikraščius "Mūsų Patogę", "Tėviškes Aidas" ir Jaunimo sąjungos leidžiamą "Jaužinios", remia ALB Krašto valdybą ir VI-tąjį Pasaulio jaunimo kongresą Australijoje.

Visos aukos, pavidėjimai bei palikimai yra nepaprastai svarbus Fondo lėšų šaltinis, todėl mes Fondą stiprinsime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, tapsime jo nariais ir svarbiausia Fondo nepamiršime sudarydami testamentus. Atsiminkime, kad visi suaukoti įvairiais būdais pinigai lieka Australijoje. - mūsų žinioje, mes žinome kas ir kaip mūsų suaukotos pinigų tvarko ir skirsto.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, tai bus gražus įnašas būsimajai Švietimo ministerijai. R.S.

Perthas. Darbo partijos teisininkų konferencijoje Federalinis finansų ministeris senatorius Walsh sukritikavo išdinkinco Paul Keating paskelbtą biudžetą, kai vyriausybė neturi drąsos panaikinti šimtus nepateisinamų finansuojamų programų ir tuo jau pralenkė Argentiją, kuri su 28 milijonais gyventojų užsienio bankams prasiškoliusi \$ 72 bilijonus ir 450 milijonų, o Australija su 16 milijonų gyventojų užsienio bankams prasiškolino net virš \$ 100 bilijonų.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ PAMINKLO STATYMO ORGANIZAVIMO KOMITETAS

V. Martišius, J. Kovalskis, Eva Kubbas, Dr. V. Vingilis.

AUKOS

Po \$ 100 E. J. Balčiūnai Melbourne, V. B. Barkai Sydney, M. Petkūnienė a.a. savo vyro Vlodo atminimui Adelaide, po \$ 50 kun. Pr. Daukny, H. Meiliūnas Sydney, B. Prašmutaitė Melbourne, V. Ratkevičius Adelaide, A. M. Reigiai Sydney, \$ 40 J. Šuopys Sydney, po \$ 25 K. J. Pauliukėnai Adelaide, A. M. Statkai Sydney, po \$ 20 B. Leitonas Wodonga, R. Sidabras Adelaide, V. Skrolis Perth, A. Visockienė Adelai-

de, D. A. Žilinskai Melbourne. Viso \$ 740. Visiems aukotojams nuširdus ačiū.

Cekius ir laiškus prašau adresuoti:

"Australian - Lithuanian Bicentennial Gift".

Lithuanian Club,
16-18 East Terrace,
Bankstown, NSW, 2200.

Dr. B. Vingilis
Komiteto narys lėšų telkimui

Iš Vakarų Europos kraštų 400 studentų praleidžia vasaros atostogas Lenkijoje padėdami naujų bažnyčių statybos darbams. Lenkijos komunistinė valdžia iki šiol nesudarė jokių kliūčių svetimšaliui studentui dalyvauti naujų bažnyčių statybos Lenkijoje darbuose. Dabar statomos keturios naujos bažnyčios Katowicų vyskupijoje. Studentai po darbų savaitgaliais dalyvauja studijų seminare tema: Europa žengdama į trečią tūkstantį metų krikščionybės, žvelgia į žmogų.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

KONGRESO STOVYKLA 1987. X II. 31 — 1988. I. 7

Prieš keturis metus pradėjome planuoti ateinančią kongreso stovyklą. Pradėjome septyni asmenys, o dabar palikom 3. Pirmiausiai suėjom pakalbėti ir pasidalinti mintimis ir aptarti ko mes norime iš stovyklos. Idėjų buvo daug, prirašėm daug puslapių pasiūlymų. Važiavo lietuviai ir užsienį įvairiais reikalais, tai visų prašėm, kai susitiks su lietuvišku jaunimu, kad paklaustų ką jie norėtų matyti, išgirsti ir daryti stovykloje. Gavę atsakymus pradėjom visas informacijas ir pasiūlymus rūšiuoti ir organizuoti į provizorinę programą. Buvo daug tų provizorinių programų ir pagaliau po daug valandų, net ištisų savaitgalių nusistatėm galutinai, kad bus 37 įvairūs darbo būreliai ir įvairi kita programa.

Kiekviena diena turės temą, kuriai bus pritaikytos paskaitos, būreliai, filmos - skaidrės. Diena prasidės su bendru paaiškinimu dienos temos, vėliau pasiskirstys stovyklautojai į jų pasirinktus būrelius. Kai kurie būreliai veiks per visą stovyklą, o kai kurie gal vieną arba du kartus bus pravedami. Kai kurie būreliai yra rankdarbiams, kai kurie organizavimo, bet mes tikimės, kad nesvarbu kokių būrelį stovyklautojas pasirinks, ji — jis turės progos išmokyti ką nors apie jo tėvų ar senelių žemę - kilmę ir galės daug geriau prisidėti prie jų bendruomenės gyvenimo. Būrelius praveisti yra sutikę įvairūs žmonės: A. Taškūnas, G. Zemkalnis, R. Mauragienė, Sakadolskienė iš JAV, Zemaitytis iš JAV, kun. Saulaitis iš Čikagos ir daug kitų iš Australijos ir iš užsienio.

Kas dieną bus dainavimas, sportas ir vakare speciali programa, arba laužas, filmos, šokiai ir įvairūs užsiėmimai. Prie laužų ir per vakarinę programą bus progą parodyti kitiems ką jie per dieną padarė ar išmoko. Yra pramatyti šokiai 3 kartus; susipažinimo šokiai, šokiai su kaimo kapela ir o'disco, kuriuose gros mūsų gerai žinoma Melbourne grupė "Dabar". Atvažiuos ir aborigenai į stovyklą parodyti savo kultūros. Veiks biblioteka ir krautuvė, kur bus galima įsigyti kasečių, knygų ir įvairios lietuviškos literatūros.

Stovykla turės savo radijo stotį, stovyklos laikraštį ir chorą. Lietuviškai nekalbantiems bus pamokos liet. kalbos kas dieną. Agutė Stepanienė snjr. sutiko surasti ga-

bių moterų iš Adelaidės praveisti lietuviško virimo pamokas - sūrius, kugelius ir t.t.

Dabar jau mūsų darbas eina prie galo. Per tuos keturis metus daug galvojom ir rašėm, o dabar beliko tik sudaryti programą su atvažiuojančiais prelegentais. Birželio mėnesį buvom nuvažiavę į stovyklavietę apžiūrėti kaip ir kurtą mūsų numatytą programą būtų įmanoma įgyvendinti. Stovyklavietės prižiūrėtojas mus apvedžiojo ir supažindino su visais pastatais ir patogumais, ir buvo įdomu pamatyti prieš akis, ką mes anksčiau tik įsivaizdavome ant popieriaus. Mums atrodo, kad stovykla turėtų būti įdomi ir sėkminga, nes visi taip entuziastingai ruošiasi ir

dirba, kad kongresas tik geriau pavyktų.

Beliko tik keli mėnesiai iki kongreso, tai mes prašom, kad visas Australijos jaunimas pagalvotų apie artėjančią kongresą ir pasiryžtų dalyvauti kiek galima gausiau Kongrese, nes mes esame Lietuvos ateitis.

Rasa Statkuvienė

MUMS DAR TRŪKSTA!

Kongreso stovyklos Ruošos komisija ieško dėl stovyklos programos reikalingų sekančių daiktų: skudučių, birbynių, staklių audimui, kanklių, akordeonų.

Jei yra lietuvių, kurie turi šiuos daiktus ir malonėtų paskolinti Jau nimo Kongresui, mums labai palengvintų programos pravedimą ir pajavirintų jaunimui pamokas būreliuose. Būtų ypatingai gerai, jei-gal adelaidskiai galėtų mums padėti, nes būtų lengviau su vežiojimu ir, žinoma, priežiūra. Prašau pranešti Linui Kubiliui, 76 Richmond Ave., Colonel Light Gardens SA 5041, telef. 276 1693.

Kong. Stov. Ruošos Komisija

KRATOS IR TARDYMAI LIETUVOJE

PRANESA LKB KRONIKA NR. 73

Vilniuje 1986 m. gruodžio 9 d. buvo padaryta krata pas Joana Vertelkaitę, gyvenančią Vilniuje, Taikos 110-19, ieškant Vilkaviškyje pagamintų leidinių. Saugumiečiai paėmė ir negrąžino apie 750 katekizmų, Lietuvių Enciklopedijos 15-to tomo 3 egz. (išleisto Bostone JAV), "Pasikalbėjimai su mažaisiais apie Jėzų" 15 egz., Bernardo Brazdžionio "Poezijos pilnatis", Antano Maceinos "Niekšybės paslaptis" ir kt.

Vilnius. 1986 m. gruodžio 16 d. Vilniuje KGB tardytojas V. M. Sokolovskis tardė Inetą Tamošiūnienę. Klausinėjo ar pažįsta Gediminą Jakubčionį, nuo kada pažįsta, kaip gali G. Jakubčionį apibūdinti. Į šiuos klausimus tardomoji atsakė: "Jis gabus specialistas, baigė Maskvos Baumano aukštąją Technikos mokyklą, kur net įstoti nepaprastai sunku. O baigė dar raudonu diplomu, jis buvo padaręs kelis išradimus". Čekistas domėjosi G. Jakubčionio veikla "Baivybės draugijoje", tvirtino, kad jis platino pagrindinę literatūrą. Tardomoji visa tai kategoriškai paneigė. Tamošiūnienė atsisakius apie G. Jakubčionio veiklą kalbėti, čekistas ėmė grasinti: "Negadink su mumis santykių! Jūs gera inžinie-

rė, darbe apie jus puikiai atsiliepia ir nesinorėtų, kad dėl jūsų užsispyrimo po 20 metų inžinierinio darbo turėtumėte nemalonumų. Turbūt iš tėvelio girdėjote apie Mordovijos koncentracijos grožį, gal norėtumėte ten pabūvoti? — Manęs nešantažuokit, - atkirto Tamošiūnienė ir paprasė negaišinti jai laiko tuščiais klausimais.

Kapčiamiestis, Lazdijų rajonas. 1987 m. vasario 19 d. Gintautas Sakavičius buvo iškviestas į KGB būstinę Vilniuje pas tardytoją Buzinską. Prokuroro pavaduotojas Bakučionis ir tardytojas Buzinskas teiravosi, ką G. Sakavičius žina apie "LKB Kroniką". Jaunuoliui atsakius neigiamai, pareigūnai jam pateikė kažkokią literatūrą ir vertė prisipažinti, kad tai jo. Jaunuolis buvo tardomas daugiau kaip 6 valandas. G. Sakavičius po apklausos protokolu nepasirašė.

Kaunas. Ruošiant Algirdui Patackui baudžiamąją bylą, buvo atlikta apie 100 tardymų, sugaišta daug darbo dienų. Už atsisakymą duoti "reikiamus" parodymus nuo 1986 m. lapkričio 1 d. iš mokslinio bendradarbio pareigų buvo pašalintas Čiurlionio dailės muzie-

KINAI NETIKI SOVIETAMS

Kinijos vyriausybė abejingai reagavo į Sovietų Sąjungos pranešimą, kad iš pasienio zonos su Kinija, Mongolijoje, bus atitraukti kai kurie sovietų kariuomenės daliniai. Kinų vyriausybė per oficialiąją spaudos agentūrą pastebėjo, kad kai kurių sovietų kariuomenės dalinių atitraukimas iš Mongolijos nėra pakankamas, ypač atsižvelgiant į tai, jog Mongolijoje yra dislokuoti apie 60 tūkstančių sovietinių karių. Vienos divizijos atitraukimas padėties nepakeičia.

Pekino įsitikinimu, Kinijos ir Sovietų Sąjungos santykiai tegalės būti normalizuoti tik tuomet, kai Sovietų Sąjunga pasiryš atitraukti žymesnę savo kariuomenės dalį nuo pasienio su Kinija.

Pekine prasidėjo nauji sovietų ir kinų pasitarimai valstybinių sienų nustatymo klausimu.

Pirmasis pasitarimų etapas po devynerių metų pertraukos įvyko Maskvoje šių metų vasario mėnesį.

LRTV

jaus darbuotojas Petras Kimbrys, kaip 'neatitinkantis kvalifikacijos' šiame darbe, P. Kimbrys nors jau buvo išdirbęs 10 metų. A. Patacko bylos baigtis pasisuko netikėta kryptimi. Likus savaitei iki teismo, 1987 m. vasario 4 d. A. Patackas buvo paleistas iš Vilniaus Saugomo tardomo izoliatoriaus. Prokuroro Bakučionio nutarimu buvo nurodyta tokia priežastis: "Pasikeitus politinėms sąlygom Tarybų Sąjungoje, Algirdas Patackas nėra kenksmingas visuomenei..."

Vilniuje 1986 m. gruodžio 9 d. KGB padarė kratą pas Aldoną Matusevičiūtę, Taikos 8-19. Kratos metu paimta A. Maceinos "Niekšybės paslaptis" 200 egz., padauginta elektrografinių būdu, knygos "Dovydaitis", "M. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus", Bernardo Brazdžionio "Poezijos pilnatis", Girnius "Tauta ir tautinė ištikimybė" apie 500-600 egz. padauginta elektrografiniu būdu ir kt.

— ELTA praneša, kad rugpjūčio 23 d. Vilniuje 10 val. ryto staiga mirė kun. Stanislovas Valiukėnas, aukodamas Mišias prie altoriaus šv. Mikalojaus bažnyčioje. Jis buvo gimęs 1907 m. - vienas iš patriotų lietuvių kunigų. Prieš tai jis ragino, kad rugpjūčio 23 d. demonstracijos gerai pasisektų.

Už mus kalba kun. M. Bourdeaux

(Tęsinys)

Nuvažiavęs į Maskvą jis susitiko savo studijų draugus. Jie sakė: "Žinai, Michael, tą gražią bažnyčią, kurią tu taip mėgdavai, valdžia nugriovė". Jis nenorėjo tikėti. — Važiuk ir pats pasižiūrėk, jei tu mumis netiki. Taip jis ir padarė. Nuvažiavęs savo akimis negalėjo tikėti. Bažnyčia nugriauta, o griuvėsiai aptverti tvora. Kiek toliau nuo jo stovėjo dvi moterys ir pasilenkusios per tvoros plyšius žiūrėjo į griuvėsius. "Aš prieš jaus prie jų ir užkalbinau jas". Jos lyg elektros trenktos taip išsigando, pašoko nuo manęs. Aš joms sakau, jei jūs nenorite su manimi kalbėti, aš pasitrauksiu ir negąsdinsiu jūsų. Jos klausia manęs, kas aš esu. Pasa-

Aldona Vyšniauskienė

kia, kad aš esu iš užsienio ir įdomiauosi religija. Jos sakė, kad kaip tik tokio žmogaus jos ieškojo ir norėtų su manimi pasikalbėti, bet ne čia. Prašė manęs sekti jas, bet nekalbinti jų autobuse".

Kun. M.B. nusekė jas į jų gyvenimo vietą. Tenai rado dar vieną jų draugę. Besikalbant išaiškėjo, kad šitos dvi moterys yra tos pačios, kur jam laišką parašė be adreso ir vardų. "Ir įsivaizduokite, kaip Dievo ranka atvedė mane pas jas. Jos prašė manęs, kad aš kalbėčiau už jas ir visus tikinčiuosius už Geležinės uždangos. Ir taip aš paaukojau savo gyvenimą kalbėti už visas religijas".

"Grįžęs namo papasakojau žmonai savo

planus Ji mielai sutiko padėti nuskriaustiesiems. Mes buvome gana neturtingi. Žmona užleido mūsų valgomąjį ir iš jo padarėme raštingą. Po kurio laiko mano žmona sunkiai susirgo vežio liga. Žinojo, kad jai liko nedaug laiko gyventi. Ji prašė manęs: "Michael, kai aš numirsiu, per laidotuves vietą gėlių tegu artimieji, draugai ir pažįstami paaukoja pinigų. Ir tuos pinigus paaukok Keston College". Ir per jos laidotuves susirinko labai daug žmonių ir suaukojo \$ 8.000 svarų. Ir šiais pinigais pradėjome Keston College.

Po jo kalbėjo anglikonų arkivyskupas. Jis sakė, kad daug kur keliavo, daug matė nelaimių, ligų, skurdo dirbdamas kaip misijonierius įvairiuose kraštuose, bet ką šią savaitę girdėjo iš kun. M.B., ji labai sujaudi-

NEREIKALINGI GLOBĖJAI

Rašo Alb. Pocius

Nevienas išeivijos turistai nuvažiuoję į Vilnių penkių dienų vizitui yra nuėjęs į "Tėviškės" draugijos arba "Gimtojo Krašto" redakcijos būstinę paprašyti leidimo nuvažiuoti į provinciją ir aplankyti savo motinos kapą. Visi, kurie patys nuėjo, arba tie, kurie buvo "pakviesti" ateiti, manau pastebėjo, kaip ten tvarkingai yra sudėtos nuo komunistinės santvarkos pabėgusių bylos su visais dokumentais, adresais ir giminių sąrašais.

Sovietinio KGB lietuviškasis skyrius per savo agentus Lietuvoje ir išeivijoje turi surinkęs smulkiusias žinias apie kiekvieną nuo jų santvarkos pabėgusį žmogų. Jie žino kada ir kur tu gimai, kas buvo tavo tėvai, ką dirbai laisvoje Lietuvoje, ką veikėi vokiečių ir sovietų okupacijos metais, kiek turi giminių Vakaruose ir kodėl Lietuvoje esantys tavo giminaičiai dar neišvežti į Sibiro vergų stovyklas.

Mums ir mūsų jaunimui gyvenant laisvėje tai darosi nesuprantama ir daug kas jau nenori tikėti, kad valstybė idėtų tiek daug darbo ir pinigų tokiems niekam. Tačiau mes visi neturime pamiršti, kad Sovietų Rusijoje yra skirtinga valstybinė sistema. Diktatūrinėje santvarkoje kiekvienas jų pilietis yra sekamas, kad visi jo veiksmai būtų saugumo milicijai žinomi, o per tai ir vyriausybei ir partijai, kuri niekieno neprašyta "atstovauja" darbo liaudžiai.

Jeigu tai daroma su savais piliečiais, tai dar didesnis "tarybinis budrumas" yra rodomas emigrantų ir politinių pabėgėlių atžvilgiu, nes tai be leidimo pasitraukę iš sovietinio rojaus ir už tai yra laikomi kaip tikri "liaudies prieštai". Kadangi politiniai pabėgėliai yra apsiungę į savas organizacijas ir visiškai nepritaria Rusijos įvykdytu sandėriu su Hitleriu Lietuvos okupacijai, todėl jų sekimas saugumo milicijai yra labai svarbus. Saugumui viską žinant apie išeivijos veiklesnius asmenis yra labai lengva juos iš politinės veiklos išjungti, dažnai gąsdinant, kad dėl jo veiklos giminės gali nukentėti arba jo gyvenimo "paslaptys" bus paskelbtos. Žmogus norėdamas ramybės, pamažu, ypatingai po kelionės į Lietuvą, pasitraukia iš veiklesnio darbo.

Dabar prasidėjus OSI organizuojamai "Raganų medžioklei" Amerikoje, Kanadoje ir Australijoje

matome kaip Maskvos agentai turi kruopščiai surinkę žinias apie visus, kurių po karo nepasisekė išvežti į Sibiro taigas. Vilniaus saugumui uoliai talkininkavo ir mūsų tarpe esantys okupanto agentai. Žinoma, prie to prisidėjo ir mūsų žmonių plepumas bei noras pasigirti, kad aš viską žinau apie savo kaimyną.

Nuo Sovietų Rusijos neatsilieka ir kiti komunistinės diktatūros kraštai. Amerikoje, Vakarų Vokietijoje ir Australijoje pusiau viešai veikia Jugoslavijos saugumo milicija, kuri terorizuoja kroatų bendruomenės veikėjus. Visi gerai prisimename kaip Whitlamo laikais senatoriaus ir ministerio Murphy pasiūsta federalinė policija vidurnaktyje darė kratas pas kroatų veikėjus pagal Tito saugumo pristatytus adresus.

Dabartiniu metu jugoslavų saugumas pradėjo smarkiai pulti serbų ortodoksų Bažnyčios ir bendruomenės veikėjus. Vienas serbas Draya Pantelich, buvęs serbų religinio laikraščio redaktorius ir spaudos bendradarbis, nutarė pasidaryti stačiatikių kunigų ir gavęs leidimą nuvažiuoti į Jugoslaviją ir ten įstojo į kunigų seminariją. Vizos ir leidimą išdavė jų konsulas Melbourne. Jugoslavijos valdžia nepripažįsta Australijos pilietybės ir visus laiko savo piliečiais.

Pradėjus mokslą kunigų seminarijoje, Draya Pantelich greit buvo suimtas. Po dviejų mėnesių Sabac kalėjime jam buvo surengtas "liaudies teismas" ir nuteistas 6 metus kalėjimo už Sydney mieste priklausymą kultūriniam klubui. Svarbiausia "įrodomoji" medžiaga buvo jų agentų padaryta nuotrauka, kur Draya Pantelich per ANZAC Day parodą žygiuoja po serbų vėliava be raudonos žvaigždės.

Nuo savo emigrantų sekimo neatsilieka komunistinė Kinija ir Vietnamas. Viena Queenslando laikraštyje vietnamiečių bendruomenės atstovas skundžiasi, kad tie vietnamiečiai, kurie gavo Australijos pilietybę, dabar norėtų iš Vietnamo atsiimti ten paliktus savo vaikus arba žmonas. Komunistinė Vietnamo valdžia reikalauja, kad užpildant dokumentus būtų pridėtas iš jų konsulo Canberroje gautas "gero elgesio" pažymėjimas, kur turi būti įrašyta, kad nieko neveiki prieš komunistinę

santvarką ir nepriklausai vietnamiečių bendruomenei arba religinėms katalikų ar budistų parapijoms.

Koks skandalas kiltų spaudoje ir parlamente, jeigu Amerikos ar Prancūzijos konsulatui pradėtų išdavinėti "gero elgesio" pažymėjimus Australijos piliečiams. Vietnamo saugumo agentai viešai seka vietnamiečių kilmės Australijos piliečius ir išdavinėja "gero elgesio" pažymėjimus, o Australijos vyriausybė to visai net nenori matyti ir kaip jie matys, jeigu ASIO įstaigai yra uždrausta sekti komunistus ir rinkti žinias apie jų subversinę veiklą.

Adelaidės kronika

Nesulaukdami pavasario Adelaidėje Parapijos tarybos vicepirmininkas V. Vosylius ir išdininkas V. Vencius su žmonomis išvyko į pajieškoti į Šiaurę. Poros savaikių išvykoje numatyta pasiekti Alice Springs, aplankyti Ayers Rock ir kitas Vidurio Australijos įžymybes.

Naujavedžiai - ramovėnų pirminkas V. Vosylius su žmona: LK moterų d-jos valdybos nare Jovita išvyko povestuvinėn kelionėn, kurioje aplankys artimuosius Lietuvoje, pasižvalgys Europoje, o grįždami užsuks ir į JAV-bes. Gerą vėją.

Nemuno dukrų kvinteto dainininkė A. Kaminskienė, ilgesnį laiką paviešėjusi Canberroje sūnaus šeimoje, sugrįžo Adelaidėn pilna energijos, kuri jai bus tikrai reikalinga dainuojant visuose Adelaidėje esančiuose lietuvių dainos vienetuose.

Žinodama, kad pavasaris Adelaidėn neateis be didesnio sujudimo, ALK moterų d-ja ir šiais metais spalio 3 d. ruošia tradicinį Pavasario balių, kuris jau daugelį metų adelaidiečių yra iškiliai vertinamas ir mėgiamas dėl jame sukurto pavasarinio nuotaikų.

Antanas Morkūnas, 81 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 27 d. Gimęs ir vaikystę praleidęs Vilniuje, Lituania choro dainininkas ir uolus ramovėnas. Rugpjūčio 31 d., po kun. J. Petraičio aukotų už jo vėlę Mišių šv. Kazimiero bažnyčioje, jo kūnas palydėtas į Centennial Park kapines. Amžiną ramybę suteik jam, Viešpatie.

Katalikiškai spaudai skirtą rugpjūčio mėnesį Adelaidėje "Tėviškės aidams" surinkta \$ 1.041. Prie tos sumos pridėjus už parduotus loterijos bilietus gautus \$ 560, iš viso surinkta \$ 1.601.

KERŠTO AUKA

Paskutinis Nuernbergo teismo karo kriminalistas Rudolf Hess, sulaukęs Spandau kalėjime 93 m. amžiaus ir iškėlęs beveik pusę šimto metų mirė kaip pranešimai sakė, net su virvele ant kaklo, palikdami spėlioti kas jį pakošė.

1941 metais šis Hitlerio pavaduotojas su alyvos šakele rankoje nuvyko į D. Britaniją taikos prašyti, bet buvo įmestas į rūšį, kur ne vokiškos bombos jo negalėjo užmušti, o 1945 m. buvo atiduotas Nuernbergo teismui. Šis teismas negalėjo jam pritaikyti Londone sukurtus tam reikalui nuostatus ir pasodino visam amžiui į kalėjimą.

Keturios didžiosios karą laimėjusios valstybės: Amerika, D. Britanija, Prancūzija ir Sovietų Sąjunga šį vienintelį nacį kalinį stropiai saugojo, nesigailėdamos nei išlaidų, nei pastangų. Net keletą kartų žmoniškumo vardu buvo prašyta šį kalinį paleisti, bet esą Sovietų Sąjunga nesutiko. Todėl tiems, kurių kultūra keršto nepuoseleja, atrodo, kad gyvenime žmoniškumas nuolat pasilieka auką, o ne palaima.

V. Pagirys

RIBBENTROPO - MOLOT...

(Atkelta iš 1 puslapio)

Sajungos, nei nukentėjo nuo masinių išvežimų į Sibiro gulagus. Visi liko rusų satelitais, bet su savo kariuomenėm ir valdžiom, nors ir tarnaujančiom Kremlui. Nutautėjimo pavojaus, berods, nebūtų be išvežimų ir rusų kolonizacijos. Aišku, žiūrint į praeitį, yra daug lengviau kritikuoti. Vis dėl to yra didelė abejonė, kad atsisakyti atsiimti savo teritoriją yra pateisinamas dalykas.

Šiandien tas Ribbentropo - Molotovo paktas neturi jokios teisės vertės. Jis buvo vokiečių vienašališkai sulaužytas, paskelbiant karą buvusiai sąjungininkei 1941 metais. Lietuva ir kitos Pabaltijo šalys liko rusų teritorijos dalim ne dėl to pakto, bet dėl Vakarų vadų "pamiršimo" pareikalauti iš Stalino laiku, kada Maskvai buvo būtina Vakarų pagalba, kad jis tvirtai pasižadėtų atitraukti savo armijas iš visų svetimų žemių karui pasibaigus.

To pakto viešas ir pakartotinas priminimas yra naudingas vien įrodymui, kad mūsų krašto okupacija buvo Maskvos sąmokslingai suorkestruota jau 1939 metais.

no ir negalėjo įsivaizduoti, kad tokie dalykai gali atsitikti šiandieną - 20 amžiuje.

Grįžusi namo prisiminiau kun. M.B. kalbą apie Lietuvą, jo pasakojimą, drąsą, garbingą darbą. Ir aš norėjau ką nors jam dovanoti. Mano a.a. vyras trumpai prieš miršį šventė savo 60 m. gimimo dieną. Ta proga gavo dovanų gražų lietuviškų rankų austą rankluostį su užrašu "Sveikiname" Viešpats pasišaukė jį pas save, o kun. M.B. dirba šventą darbą. Tai nutariau tą rankluostį jam padovanoti.

Sekantį vakarą vėl nuvažiuavau pasiklausti paskaitos apie ortodoksų religijos priespaudą. Australai klausėsi labai atydingai ir matėsi jų veiduose didelis susikaupimas. Po paskaitos ir klausimų arkivyskupas ruošėsi kalbėti maldą. Aš pakėlusi ranką prašiau žodžio. Sakau, kad noriu įteikti dovaną. Arkivyskupas mielai sutiko. Padėjus rank-

luostį ant savo rankų, pasveikinau kun. M. Bourdeaux visų lietuvių Australijoje vardu, padėkojau už jo pasiaukojimą ir darbą už kenčiančią priespaudą Bažnyčiai. Papasakojau, kad tas rankluostis austas lietuvių rankų Lietuvoje ir jame parašyta "Sveikiname" lietuviškai, kad jis visada prisimintų, kad mes Australijoje visi lietuviai sveikiname jį ir dėkojame jam už jo garbingą darbą skleidžiant mūsų kenčiančios Bažnyčios vargus po visą Vakarų pasaulį. Nedaviau rankos, nes nežinojau kas kam pirma turi paduoti. Jis uždėjo ranką man ant pečių ir labai džiaugėsi tokia įdomia dovana.

Po maldos baigėsi paskaita ir visus kvietė kavutei ir pasivaikinti pyragaičiais. Nusipirkau jo septynias knygas, kurias jis labai įdomiai pasirašė: "Su Dievo pagalba Lietuva vėl bus laisva!" "Dirbkime visi kar-

tu šį šventą darbą" ir panašiai. Papasakojo man asmeniškai, kaip jo pirma žmona mirė, kiek daug kentėjo. Po 9 metų vėl vedė antrą žmoną Lorną. Jie turi mažą sūnų Andrew. Lorna jam daug padeda ir jie abu labai pergyvena mūsų krašto religijos priespaudą. Porą žodžių mokėjo lietuviškai. Lorna pasakojo, kad irgi buvo Maskvoje kaip "exchange student", ten susipažino su Michael. Klausiau, kaip ji nepasidarė komunistė, sakė, kad ji buvo paruošta prieš komunizmą ir kai jie pamatė, kad ji nesidomauja, paliko ją ramybėje.

Išgėrus kavos su pyragaičiais, pasikalbėjus su australais apie Lietuvą su pakilia nuotaika grįžau namo. Kun. M. B. skaitė tas paskaitas po visą Australiją. Ir nutariau, kad Geležinės uždangos durys pamažu prasi-
veria ir pamažu pro jas skverbiasi saulės spindulys.

Lietuvos krikščionybės 600 m. jubiliejus Sydnėje

Kaip ir kitose pasaulio kraštuose, taip ir Australijos paskirose lietuvių kolonijose buvo paminėta Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis. Vienur kukliau, kitur plačiau ir iškilmingiau. Sydnėje, didžiausiame Australijos mieste, kur ir lietuvių gyvena daugiausiai, ši sukaktis buvo atšvęsta per du sekmadenius. Rugsėjo 30 d. sekmadienio popietė Lietuvių klube sutraukė tikrai rekordinį tautiečių skaičių, atvykusių pamatyti mūsų Sydnėje lietuvių teatro pastatymą "Vardan Dievo". Šią 3-jų veiksmų dramą sukūrė Pranas Pusdešis. Kaip išsireiškė autorius, istorijos laiko tekmeje, pasikeitimai neišvengė ir lietuvių tauta. Iš medžioklių ji perėjo į žemdirbystę, nuo medinio arklų prie geležinio, nuo Europos užkariautojų - ligi vergijos rusų okupacijoje. Visos tos atmainos ir pakeitė lietuvių gyvenimo būdą. Toje kultūros raidoje Lietuvai ir buvo vienas iš didžiausių veiksnių, nors ir suvėluotas, krikščionybės priėmimas, atsukdamas lietuvių į Vakarus. Tačiau, kaip garbinamas Perkūnas, lietuvis liko lietuviu, taip Mindaugo ir Vytauto krikštaitis ir laisvėje ar prieš pavergtas, jis buvo ir išliko lietuviu.

"Vardan Dievo" dramoje pirmasis veiksmas vyksta Mindaugo valdomoje Lietuvoje, jo kunigaikščio dvare, kur ateina ir pirmieji krikščionybės garsai. Antrasis veiksmas vyksta jau Vytauto laikais ir parodoma lietuvių pirmieji išgyvenimai po apsikrikštyjimo. Trečiasis veiksmas vaizduoja dabartinę Lietuvą, kaip yra leidžiama pagrindinė "Kronika", jos bendradarbių suėjimai, tikėjimo visokeriopas slopinimas ir kita, viską užbaigiant nenugalima šviesa ir tikėjimo pergalė prieš visus jai esamus pavojus.

Pats veiksmas, pritaikintas šiam krikščionybės minėjimui, yra geras, ypatingai paskirus vaidmenis atliekant, jau kone profesionalams "Atžalos" teatro artistams. Pati pagrindinė rolė teko Julijui Dambrauskui, I-me ir II-me veiksmuose vaidinusiame Krivį ir trečiame idealistą kunigą, slaptojo laikraščio redaktorių. Šias ypatingai sunkias roles J. Dambrauskas atliko tikrai labai gerai. Kaip ir kituose savo paties režisuotuose veikaluose arba ir paties atliekamose rolėse, tikrą meninę gyslelę turintis žemaitis Julius įdėdą visą, ne tik širdį, bet ir sielą, tiek pats parodydamas, tiek ir iš kitų išspausdamas visa tai, kas tik yra galima scenoje parodyti ir atvaizduoti.

Teatro veteranė Ksana Dauguvietytė šiame veikalame buvo lietuvi motina ir slapta vienuolė, kaip ir visuomet, parodo puikų savo charakterių scenoje labai gerą atlikimą. Bet kuriame veikalame labai aiškiai matyti jos profesionališkumas, iš ko jaunieji artistai gali tik pasimokyti.

Labai gerai ir laisvai scenoje laikėsi jaunoji Marina Coxaitė, kuriai ankstyvesni mėgėjiški skautų ir jaunimo pasirodymai suteikė tą laisvumą ir gerą jaunus lietuvių bei "Kronikos" bendradarbių rolių atlikimą.

Vienas, kuris liūdną dramos turinį praskaidrino, tai buvo Sydnėje "Linksmasis brolis" ir sportininkas Edis Lašaitis, atlikdamas linksmo, vyresnio amžiaus lietuvių ir "Kronikos" padėjėjo, KGB roles. Ir tas jam labai gerai pavyko.

Vidas Labutis, atlikdamas kryžiuočio, sulietuvėjusio vokiečio ir KGB viršininko roles, su kiekvie-

Rašo Antanas Laukaitis

nu "Atžalos" teatro pastatymu vis drąsiau ir geriau scenoje pasirodo, įgaudamas ir daugiau pasitikėjimo savimi.

Jaunasis Ričardas Červinas, neseniai gavęs premiją už lietuvių kursuose geriausiai išlaikytus egzaminus, šiame veikalame vaidino rikį - apylinkės vadą ir "Kronikos" jaunąjį bendradarbį. Puiki lietuviška tarsena, gana laisvas scenoje laikymasis, ši jauną puikų vyrą tikrai pilnai įgalino būti kartu su jau patyrusiais "Atžalos" teatro veteranais artistais. Veikalo statistais buvo Raimundas Stasiūnaitis,

Danny Kalėda ir Jonas Pečiulis.

Veikalo režisore buvo Daiva Labutytė - Bieri. Su "Atžala" ji jau yra pilnai suaugusi, jei ne vaidindama, tai paskirus veikalus režisuodama. Šio veikalo pastatymas iš režisorės pareikalavo daug darbo ir tikro pasišventimo, nes taip sunkią dramą pastatyti ir dar ne su visais patyrusiais artistais, buvo tikrai ne lengvas darbas. Tačiau Daiva parodė tikrus savo sceninius gabumus ir jos darbas buvo atlygintas taip gausios publikos griausmingais plojimais.

Prie šio veikalo pastatymo prisidėjo: Kostas Ankus - muzika ir garsai, Dana Binkienė ir Nijolė Stašionienė - rūbais, Garry Siutz

ir Ksana Dauguvietytė - grimais, Viktoras Sliteris - šviesa ir administravimas, Irena Dudaitienė - vaidinimo eigos priežiūra, Alfa Adomėnas ir Raimundas Baltramiejūnas - scenos darbuotojai, Henrikas Sliteris - dekoracijos.

Veikalui pasibaigus sveikinimo ir padėkos žodį išreiškė prel. P. Butkus, kai visi artistai buvo apdovanoti gelėmis, dovanomis ir specialiu 600 metų krikščionybės ženkle. Vėliau, artistų ir svečių vakarienės metu, be paskirų sveikinimų padėkos žodį visiems dalyviams ir teatro padėjėjams tarė "Atžalos" administratorius Viktoras Sliteris.

(Bus daugiau)

Kas kaltas už ką

(Tęsinys)

Rašo Algimantas Žilinskas

Kun. Dr. J. Prunskis jau anksčiau minėtoje knygelėje "Lietuvos žydai ir Holocaustas" aprašo kaip daugelis lietuvių gelbėjusių žydus nukentėjo. Štai keli pavyzdžiai, psl. 23 rašo: "Alytaus apskrityje Miglinaitė buvo areštuota ir pasodinta į kalėjimą, ūkininkas Zabolauškas iš Papsnių kaimo buvo pasodintas į kalėjimą už žydų slėpimą, bet paveiktas griežto kalėjimo režimo išėjo iš proto". Rašo apie Daugų apylinkę, kur Vaclovas Baguckas buvo Gestapo areštuotas ir ūkis konfiskuotas. Kauno apskrityje Juozas Mačiokas areštuotas už slėpimą žydo Judelevičiaus, kuris buvo pabėgęs iš ghe-to. Taip pat Leonas Garkauskas, Kaune kun. Želvys - klebonas šv. Antano bažnyčios pasodintas į kalėjimą už išdavimą katalikų gimimo metrikų žydams. Toliau mini vis už žydų slėpimą Stelmoką, kurio name slėpėsi Icakovienė su sūnumi, ir kuris buvo išvežtas į koncentracijos stovyklą prie Stettino. Kerza su žmona likviduoti taip pat už slėpimą. Jablonskio šeima - trys už žydų slėpimą sušaudyti sykiu su slėptais žydais, taip pat prie Jonavos Koženiauskas. O kur dar visas sąrašas kitų: Miniotas (Raseiniai), Vyt. Žakevičius (Griškabūdis), Kazys Markevičius (Kaimelis), Dr. V. Žakevičius (Plokščiai), Kostas Vaitkus, Petras Požėla (Pakruojis), Simas Rinkevičius (Pabradė), Leonas Šernas (Telšiai), 3 lietuviai iš Siesikų, mokytojas Jonas Kuveikis, Petras Mingaila (Vilijampolė - Kaunas), ūkininkas Zidolikas (Marijampo-

lė), Pranas Laucevičius (Telšiai), Savickas (Kaunas), psl. 26.

1967 m. S. Binkienė Vilniuje išleido knygą "Ir be ginklo kariai", kurioje pateikia 1.000 lietuvių, padėjusių gelbėti ir slėpti žydus vokiečių okupacijos laikais.

"Encyclopedia Judaica" vol. 11, psl. 384 taip pat pripažįsta, kad buvo lietuvių, kurie ištisė draugišką ranką žydams, nebudami mirtino pavojaus nuo vokiečių okupacinės valdžios. Štai šie Kaune: P. Mažylis, S. Čiurlionienė, kun. Paukštys, vienuolė Ona Brokaitė, Kipras Petrauskas. Vilniuje: Ona Simaitė. Šiauliuose teisininko Venclausko dukterė, poetas Jankus, kun. Lapis, ats. maj. Saneckis (Sondeckis) ir kiti. Taip pat aprašomi kiti gelbėtojai knygoje parašytoje A. Kowalski "A secret press in Europe", Central Guide Publishers, Inc. 1969, New York, psl. 216: "Grupė Lietuvos universiteto darbuotojų surinko sumą pinigų Vilniaus ghetui. Profesorius Birszysko (Biržiška), Michal (Mykolas) literatas duodavo 2.000 iki 6.000 rublių (markių? AŽ) kas mėnesį ir slėpė žydus". Kita grupė atiduodavo 20% savo uždarbio materialiai paremti ghe-to - iniciatorius buvo Yurgaitis (Jurgaitis). Taip pat minimi: fizikas prof. Zvironas, prof. Karsavinas, prof. Viktoras Biržiška, Vileišis ir daugelis kitų.

Ir taip pavardė po pavardės lietuvių padėjusių ir gelbėjusių žy-

dus. Štai ir Melbourne turime Vidą Braženaitę - Vaitiekūnienę, kurios motina prieš porą metų buvo apdovanota Izraelio valstybės žymeniu už žydų slėpimą jos namuose. Deja, ji jau buvo mirusi ir pomirtinį pagerbimą priėmė ji su serim Dr. Nijole Braženaite - Paronetto New Yorke.

Peržvelgus viską reikia gerai pagalvoti ar mūsų tauta tikrai žydams nusikalto. Atsakymas yra aiškus ir besąlyginis - NE! Todėl kad: 1. Lietuvos nepriklausomybės laikais, 1918-1940 Lietuvos žydai turėjo Lietuvoje daug privilegijų, kurių neturėjo kitose valstybėse. Kaip mažuma (maždaug 9%) jie turėjo atstovus Seime, kultūrinę ir religinę autonomiją. Pavyzdžiui, tarp 1918 m. ir 1927 Lietuvos buvo 141 žydų socialinės, šalpos, sporto, kultūros, spaudos, teatralinės, meninės ir religinės organizacijos ir klubai, kad aptarnauti maždaug 200.000 žydų. Ir tai tik viešai registruoti vienetai ir paskelbti valdžios oficioje "Vyriausybės žinios".

MELBOURNAS

SAULIAI I

Melbourn DLK Vytenio šaulių kuopos valdyba praneša visiems šauliams, kad spalio 4 dieną yra ruošiamas kuopos mirusių šaulių pagerbimas. Visi šauliai su dalinio vėliava ir uniformuoti dalyvauja šv. Jono bažnyčioje užprašytose už mirusius šv. Mišiose. Prie bažnyčios visi šauliai renkasi 11.30 val.

Kuopos Valdyba

„TĖVIŠKĖS AIDŲ“ BALIUS

Rugsėjo 26 d., šeštadienį

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Baliaus pradžia 7 val vak.

Šokiams gros kontinentalinis orkestras. Gera vakarienė.

Staigmenos loterijoj.

Gėrimai Klubo bufete.

Pakvietimai visiems \$ 15.

Stalus užsisakyti pas Juozą Keblių, telef. 584 2693

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

"Tėviškės Aidų" baliaus loterijai reikia laimikių - fantų. Gerasirdžiai rėmėjai prašomi juos įteikti Federacijos valdybos nariams arba tiesiog šį šeštadienį atsinešti ateinant į balių Lietuvių namuose.

N. Presniakovui Morningtone rugsėjo 19 d. suteikti Ligonų Sakramantai. Su dideliu pasišventimu jį slaugo žmona Aleksandra, lanko abi ištekęsios dukros Sigutė ir Irena.

Jonas Daunys paguldytas Mt. Royal ligoninėje Parkville.

Už a.a. Liudą Jokubauskienę laidotuvių metu (Geelonge) šv. Mišioms aukojo: S. Karpalavičius, A. Jančiauskienė, R. Skėrienė, B. Jankienė, A. A. Zvirbliai, A. Mikolaitienė, K. Kisielis, J. Každailis, Manikauskas, Čerakavičiai, A. S. Obeliūnai, C. Vaičekauskienė.

Vietoj gėlių Liudos laidotuvių Tėviškės Aidams aukojo naujom mašinom pirkti: Geelongo Apyl. valdyba \$ 10, Otto Schrederis \$ 10, Geelongo Moterų draugija \$ 10, M. Z. Kymantas \$ 20, John, Ira

Christopher Vale \$ 20, C. Vaičekauskienė \$ 10, po \$ 5 - A. A. L. Jakubauskienė, A. Kisielis, J. Sedliorius, E. V. Stuikevičiai. Tėviškės Aidai dėkingi visiems už auką.

Tautybių Mišios St. Patrick's katedroje šiais metais bus spalio 4 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. Mišias atnašaus Melbourne arkivyskupas F. Little su būriu tautybių kapelionų. Šiais Marijos metais norima bendras tautybių Mišias skirti Marijos garbei. Kiekvienos tautybės grupė procesijoje neš Marijos paveikslą, vėliavą ar statulą ir giedos savo kalba Marijos giesmę. Procesija prasidės iš katedros šventoriaus lygiai 2 val. p.p. Tautybių grupės eis po vieną per katedrą su Marijos insignija ar vėliava. Į mūsų lietuvių grupę kviečiamos moterys tautiniais rūbais. Kat. Moterų Draugija neš savo vėliavą. Grupė gali būti ne didesnė, kaip 30 asmenų. Į mūsų lietuvių grupę kviečiamos visos giesmininkės. Giedosime giesmę Marija, Marija. Giesmė bus pradėta vargonais ir per mikrofoną ją praves Virginija Bruožytė.

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeras Melbourne prieš ir po lietuviško pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus ir apsimokėti.

PIRMOJO TRANSPORTO DALYVIAMS

Keturiasdešimties metų sukaktis Australijoje bus paminėta lapkričio 28 d. Melbourne Lietuvių klube. Yra organizuojamas pobūvis. Prašome Melbourne ir kitur gyvenančius pirmojo transporto dalyvius su šeimos nariais registruotis šiuo adresu: A. Rakštelis, Melbourne Lithuanian Club, 50 Errol St. North Melbourne 3051. Reikalinga iš anksto žinoti dalyvaujančių skaičius. Kaina visiems bus po \$ 10.

Organizatoriai

● Canberra. Labdarybės ir grovės įstaigos praneša, kad šiuo metu Australijoje yra virš 30.000 benamių jaunuolių, berniukų ir mergaičių, pabėgusių iš tėvų namų arba išsiskyrusių šeimų. Jie miega parkuose, pajūriuose, pašiurėse, patiltėse.

III PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ ORGANIZACINIS KOMITETAS

III Pasaulio lietuvių sporto žaidynių komitetas praneša, kad š. m. rugpjūčio 27 d. Adelaidės Lietuvių namuose įvyko komiteto sukvietas posėdis, kuriame dalyvavo 34 asmenys.

Org. k-to pirmininkas pranešė apie žaidynių ruošos eigą, o po to buvo sudarytas žaidynių pravedimo, svečių apgyvendinimo, parengimų ir kitos pagalbinės grupės.

Žaidynių varžybas pravedti yra pakviesti: (pavardės alfabetine tvarka): Krepšinį: A. Reivytiš, A. Talanskas, E. Taparaskas. Tinklinį: A. Laurinaitis, B. Nemeika, A. Sankauskas. Lauko tenisą: V. Leipus, R. Sidabras. Stalo tenisą: O. Bone. Bilijardą: V. Lazauskas. Plaukimą: L. Baltrūnas, B. Nemeika, V. Užbalis. Squash'ą: R. Rupinskaitė. Golfą: V. Ramonaitis. Šachmatų: R. Arlauskas, M. Pocius.

Pagalbines grupes sudaro - žaidynių dalyvių apgyvendinimas: O. Bone, R. Pocius, E. Taparaskas, V. Vosylius. Parengimams: G. Baškuvienė, E. Bernaitienė, E. Bulienė, B. Jablonskienė, U. Jucienė, A. Krivickienė, O. Kalnins, I. Lyle, E. Petraitienė, V. Skobeikienė, B. Stalbiene, Z. Vaboliene, L. Vletraitienė, K. Vilutienė, J. Vosyliene, P. Andrijaus, J. Donela, A. Jucius, A. Krivickas, V. Vieraitis, A. Visockis.

Jaunimo ryšininkai: A. Kubilius, L. Pocius, A. Snarskytė, P. Urnevičius. Transporto tarnyba: J. Jaruševičius, V. Patupas. Žaidynių fotografas: A. Bulis. Žaidynių filmuotojas: J. Petraitis. Salių radijo sistema: S. Guščia. Žaidynių salių ir aikščių personalas: A. Skiparis. Žaidynių leidinys: J. Jonavičius, R. Sidabras, S. Urnevičius. Leidinio redaktoriai: V. Baltutis.

Jonavičius, Pirmininkas

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPORTO KLUBAMS

38-toji metinė Sporto šventė įvyks Geelonge š.m. gruodžio 26-31 dienomis šia tvarka:

Gruodžio 26 d. - dalyvių registracija.

Gruodžio 27 d. - pamaldos ir Šventės atidarymas.

Gruodžio 27-31 dienomis vyks sekančios sporto varžybos: krepšinis - vyrų, moterų, berniukų, mergaičių ir veteranų. Tinklinis - vyrų ir moterų. Lauko tenisas, stalo tenisas, plaukimas, golfas, squošas, šachmatai ir bilijardas.

Gruodžio 31 d. po pietų dovanų įteikimas ir Šventės uždarymas. vakare Naujų Metų sutikimo balis.

Klubai privalo iki spalio 26 d. pranešti Geelongo Vyčio valdybai, kuriose sporto šakose numato dalyvauti, prisiunčiant to pranešimo nuorašą ALFAS valdybai.

ALFAS Valdyba

TALKA AUGA

Australijos lietuvių kooperatinės draugijos Talka kapitalas šįmet pasiekė pusę milijono dolerių. Šis kapitalas yra nuosavybė visų draugijos narių ir sudaro apie 10% pinigų, kuriais operuoja Talka. Einauose sąskaitose nariai laiko beveik \$ 1.500.000, terminuoti indėliai sudaro netoli \$ 3.500.000.

Šią informaciją Talka pateikė savo nariams kvietime dalyvauti rugsėjo 19 d. Melbourne Lietuvių namuose įvyksiančiame susirinkime, kuriame bus pristatyta 26-ta metinė apyskaita.

Iš apyskaitos taip pat matosi, kad indėlių augimas sulėtėjo. Šiais finansiniais metais indėliai paaugo mažiau kaip \$ 200.000. Atrodo, kad Talka pasiekė vyresniosios kartos lietuvių sutaupų ribas ir palaikymui dabar duodamų paskolų lygiui, ji turės atsikreipti į vidurinės ir jaunesniosios kartos tautiečius, jiems įrodant, kad yra naudinga iš Talkos ne tik skolintis pinigų, bet ir joje laikyti sutaupus. Talkos mokamos palūkanos gali būti jai palankiai lyginamos su nuošimčiais mokamais kitų finansinių institucijų.

Už indėlius Talka šįmet išmokėjo \$ 541.379, virš 10% daugiau už praėjusius metus. Gryno pelno buvo padaryta \$ 117.267, iš kurio atskaityta į abejotinų paskolų rezervą virš \$ 11.000. Nors ši suma Talkos direktorių nuomone vėliau bus atmokėta, bet dėl atsilikimo mokėjimuose pagal įstatymus ji turėjo būti perkelta į rezervą.

Įvairios administracinės išlaidos šiais finansiniais metais beveik nepasikeitė: vienos pakilo, kaip algos ir atlyginimai, kitos nukrito, kaip kompiuterio, raštinės ir skyrių išlaidos.

Sydnejaus ir Adelaidės skyrių apyskaitose didelių pasikeitimų neįvyko. Įdomu, kad Sydnejaus skyrius su virš milijono dolerių apyvarta, centre laiko mažiau, kaip Adelaidės skyrius, kuris centre laiko virš \$ 500.000, kai tuo tarpu nariams paskolino tik pusę tos sumos.

J. Mašanauskas

PADĖKA

Mirus vyrui ir broliui a.a. Antanui Morkūnui, nuoširdžią padėką reiškiamo kun. k'eb. J. Petraičiui už laidojimą, G. Vasiljauskienei ir jos vadovaujamam chorui už gražias giesmes bažnyčioje, ramovėnams už rūpestingą globą bažnyčioje ir prie kapo. Atsisveikinimo žodį tarusiems prie kapo V. Vosyliui - ramovėnų vardu, A. Pociui - AL Sąjungos vardu, A. Šereliui - choro Lituanian vardu, B. Jurgeliui - vilniečių vardu ir V. Stalbai - Lietuvos atgimimo vardu.

Padėką reiškiamo V. B. Stalbams už visokeriopą pagalbą.

Ypatingą padėką reiškiamo J. S. Cibulskiams, kurie visą laiką rūpestingai globojo, o ypač Antanui esant ligoninėje.

Visiems tautiečiams taip gausiai dalyvavusiems bažnyčioje ir prie kapo.

Žmona Anelė ir brolis Petras su šeima

VIRSTA PASTOGĖ

Geriausias būdas paremti bendruomenės laikraštį tai atsilankyti į -

"MŪSŲ PASTOGĖS" BALIŲ

spalio 10 d., šeštadienį, 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gros jaunimo orkestras "Dabar".

Skani vakarienė

Stalus iš anksto užsisakyti pas sekretorę Fridą Savickienę, tel. 311 5665 ir p. Kuncienę, tel. 857 5854.

Įėjimas \$ 15.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

ADELAIDE

Tautos Šventė

Adelaidėje įžanga į Tautos šventę buvo rytinė šeštadienio, rugsėjo 5 d., radijo valanda. Mozaikinę jos programą paruošė Apylinkės valdyba, kiekvienas jos narys pakalbėdamas pasirinkta tema.

Tos pačios dienos vakare Lietuvos katalikų centro salėje įvyko Adelaidės ateitininkų suruoštas Jaunimo koncertas. Savo šilumą lietuviškam jaunimui vaizdžiai parodė prisirinkusių beveik pilna salė. Programa buvo gerai paruošta ir įvairi, pirmoje koncerto dalyje į sceną išvedant jaunesnius, o antroje - vyresnius jaunimo talentus.

Tautos šventės minėjimo išvakarėse vykusio Jaunimo koncerto programos patys brangiausi (dėl to, kad vis rečiau pasitaikantys) dalyviai buvo su lietuvišku žodžiu. Laima Kubiliūtė labai drąsiai, piešdama lentoje raides, padeklamavo Vytės Nemunėlio eilėraštuką. Jai neužsileisdamas broliukas Darius "atpylė" Pr. Imsrio eilėraščių. Taip pat su deklamacija išėjo Aldona Pretty. Iš vyresniųjų eilėraščių pykę deklamavo Linas Pocius, dialogą, sudarytą iš B. Brazdžionio eilėraščių "Aš čia gyva", išpildė Anita Baltutytė ir Lina Jablonskytė. Originaliu žodžiu dalyvavo Sietynas Kubilius, priminęs, kad šiais metais sueina 15 metų nuo pirmo Australijoje esančių lietuvių poetų eilėraščių rinkinio "Terra Australis" išleidimo, iš jo labai išraiškingai padeklamavo M. Malakūnienės "Septintoji diena", A. Prižgintaitės "Sapnas" ir Pr. Pusedešio "Daina apie tėviškes arimų žvirbli".

Instrumentalistus koncerto programoje atstovavo trimis išėjimais violenčele ir smuiku grojęs Jonas Pocius, su I. Velgush akompanimentu ir be jo. Be jo pianinu programoje skambino Aldona Pretty, kombinuotą Fr. Schubert'o Fantaziją keturiomis rankomis vykusiai išpildė Roma Dainiūtė ir Pina Ascienfisio. Su trimis nuotaikingai fleita pagrotais dalykėliais dalyvavo Anita Krivickaitė.

Koncerto debutantė su solo dainomis buvo Julija Gutytė. Akom-

panuojant Jonui Mockūnui ji padainavo dvi dainas. Malonaus tembro balsas teikia gražių vilčių, žinoma, jei jis bus ir toliau lavinamas.

Programoje balerinomis buvo Audra ir Lina Verbylaitės ir Sharon Timms, pašokusios atskirus šokius. Po ilgesnės pertraukos Br. Sabeckio vadovybėje vėl susimentavęs "Žilvinas" trankiai užbaigė koncerto programą pašokę Lenciūgėlį ir Gyvatarą.

Programos dalyvius apdovanojus kašutėmis, gelėmis, žodžiu ir dovanėlėmis pagerbus ilgametę Jaunimo koncertų dalyvių surinkėją ir pagrindinę ruošėją R. Kubilienę, bei ruošimo talkininkę E. Varnienę jos amžiaus sukaityje, buvo prisiminta, kad šis koncertas yra 29-tas ateitininkų ruošų jaunimo koncertų eilė.

Programos sujungėjomis koncerte buvo dvi Vasario 16-tos gimnaziją lankiusios - Anita Baltutytė ir Lina Jablonskytė. Gal jaunimui, kurio koncerte nemažai buvo, tie sujungimai buvo įdomūs, bet Tautos šventės išvakarėse buvo laukta vienos kitos patriotinės minties ar žodžio, ne tik tuščio žaidimo Hamleto posakiu - būti, ar nebūti.

Taip pat reikia pasigesti programoje įrašyto koncerto atidarymo, kuriame tartu žodžiu praeityje būdavo šis jaunimo renginys surišamas su Tautos švente.

Klebonui kun. J. Petraičiui ir Apylinkės valdybos pirmininkui J. Stačiūnui tarus padėkos žodžius programos dalyviams ir koncerto ruošėjams, vakaras buvo užbaigtas Tautos himnu.

Sekmadienį (rugsėjo 6 d.), pakėlus vėliavas Lietuvos namuose ir Liet. kat. centre, kur prasmingą kalbą pasakė A. Kubilius, šešios lietuvių organizacijų vėliavos atžygiavo šv. Kazimiero bažnyčion, kur iškilmingas Mišias aukojo kun. J. Petraitis, pamokslu išryškines šventės religinę ir tautinę prasmę. Mišiose skaitinius skaitė ir aukas atnešė Apyl. v-bos nariai. Pamaldose gražiai parinktas giesmes giedojo N. Stapleton vadovaujamas šv. Kazimiero bažnytinis choras.

Pagrindinis Apylinkės valdybos ruoštas Tautos šventės minėjimas įvyko Lietuvos namuose. Minėjimą trumpu ir taikliu žodžiu atidarė Ap. v-bos pirm. J. Stačiūnas. D. Baltutytė paskaitė gražią, taisyklingą lietuvių kalbą savo išpūdžius iš išvykos į JAV-bes ir Kanadą. Prie to buvo prijungta daug jaunimą pateisinančių sakinių. D. Gudaitytė paskaitė A. Rūko eilėraščių Lietuvą.

Po pertraukos meninę minėjimo dalį pravedė V. Patupas, ALB Savaitgalio mokyklos mokiniai, paruošti E. Page - Hanifi, pašoko 5 tautinius šokius. Duetą pianinu skambino K. Dryžaitė ir A. P. ety. J. Pocius jun. dviem išėjimais pagrojo solo smuiku ir pianinu. Prisimenant jį vakarykščiame Jaunimo koncerte ir šioje minėjimo programoje, jo grojamų instrumentų gausa savaime kelia klausimą - kuriuo grodamas jis yra stipriausias? Violenčele ir smuiku jo pasirinkti dalykai yra aiškiai persunkti jo technikai. Be to, jo mažas - vaikiškas smuikelis neturi pilno skambumo, kuris būtinas grojant solo. Tvirčiausias jo pasireiškimas buvo pianinu, kuriuo moka išgauti subtilių niuansų.

A. Vitkūniui paskaičius jau radijo valandėlėje girdėtą V. Kudirkos Varpą, "Žilvino" šokėjai, vadovaujami Br. Sabeckio nuotaikingai pašoko Vestuvinę polką ir Blezdinginį Jonkelį. "Lituanian" choras, diriguojant G. Vasiliauskienei, minėjimo programą užbaigė trimis sudainuotomis dainomis. Iš jų išskirtinai gražiai nuskambėjo M. K. Klajūno Sugrįšių paguost tavęs.

Ramovėnams nuleidus vėliavas Lietuvos namų sodelyje ir visiems sugiedojus Tautos himną ir Mariją, Marija, Tautos šventės išpūdžiais nešini sugrįžome kasdienybėn, kurioje gal ne kartą ieškojome iš minėjimo parsineštos minties ar jame sukulto patriotinio sielos virpesio bei patirtos tautinės šilumos. Pr.P.

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

TAUTOS FONDAS

Tautos šventės minėjimo proga Melbourne aukojo: \$ 30 V. Stagis, po \$ 20 kun. Pr. Daukny, St. Erminas, V. Miliauskas, Alf. Ročius, Br. Sadauskas, P. Vaičaitis, po \$ 10 P. Bimba, P. Binkus, O. Bratiškienė, kun. St. Gaidelis SJ, A. Griepelienė, J. Jurgelaitis, Alf. Karasauskas, A. Kasperijūnas, Dr. J. Kunca, J. Kemežys, inž. K. Lynikas, P. Mažylis, Irena O'Dwyer, J. Prancūnas, B. Prašmutaitė, A. Rahdon, Aug. Ročius, Alf. Sadauskas, Pr. Saulys, Pr. Valonis, J. Venckus, A. Volkienė, Zdanavičienė, J. Zalkauskas, D. A. Žilinskai, po \$ 5 A. Bakaitis, V. Jablonskienė, V. Gabrieliūtis, A. Kontvainis, Juoz. Kvietelaitis, St. Lukaitis, E. Matulionis, J. Meiliūnas, Aug. Medžiūnaitis, P. Padgurskis, J. J. Petraičiai, J. Sarapinas, T. Seliokienė, V. Sparvelis, Antanina Valkienė, A. Vyšniauskienė, A. V. Žemaičiai, po \$ 2 A. Čelna, A. Guoga, Ed. Stundžėnas, O. Zumerienė, J. Zitkevičienė. Viso \$ 515. LKV S-ga Ramovė Melb. sk. pagerbiant mirusius Ramovės narius: a.a. Kazį Alseiką ir a.a. Petrą Vaitkų, jų atminimui vietoje gėlių po \$ 20.

Emilija Markonienė, mirus Antanui Morkūnui Adelaidėje, jo atminimui vietoje gėlių \$ 10. Iš viso šia proga Tautos Fondui aukota \$ 565. Nuosirdžiai dėkojame visiems aukotojams už šią finansinę paramą Lietuvos laisvinimo darbams, kuriuos ištvermingai veda Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas - VLIKas.

Tautos Fondo Atstov. Melbourne

Tautos fondo Rėmėjų būrelis gavo aukų Tautos fondui: \$ 150 A. Stupuras, \$ 100 S. B., \$ 50 Z. Poškaitis, \$ 20 Vl. Petkevičius. Už patarnavimus paruošiant valais: \$ 150 M. Prašmutienė, \$ 120 S. Ribauskienė, \$ 100 T. Bikulčienė, \$ 50 P. Mažylis, \$ 44 L. Padgurskis, \$ 40 S. V. Jeršova. Viso \$ 824. Visiems aukojusiems nuosirdus aciū.

Tautos Fondo Rėmėjų Būrelis

MELBOURNAS

BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Saltinių bibliotekai gauta: Juozo Keluocio "Dangus nusidažo raudonai", pirmosios tremties memuarai "Laisvę praradus", Chicago 86. Broniaus Kviklio "Lietuvos bažnyčios" 5, Vilniaus arkivyskupija II, Vilnius 86. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos "Suvažiavimo darbai" XI, Roma 87. "Tėvynės sargas" 1. 66. 87 (Pijaus Vaičiūčio dovaną). Augustino Savicko reprodukcijų albumas, Vilnius 87. Sofijos Veiverytės portretų ir piešinių albumas, Vilnius 86. Antano Marmos "Lietuvos krikščionybė įvedė Mindaugą", Chicago 86.

Melbourn lietuvių bibliotekai aukojo: \$ 10 A. Rahdon. Daug įvairaus vertingo turinio knygų per inž. K. Lyniką iš a.a. J. Normanto palikimo, K. Butkus, M. S. Eimučiai. Nuosirdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

Australijos Lietuvių Jaunimo

Sąjunga kviečia Jus į

SVAJONIŲ KONCERTĄ

Adelaidėje, sekmadienį, rugsėjo 27 d. 2.30 val. p.p.

Lietuvių Namuose

KARTU SU

Petru Račkausku (Geel. Melb. Adel.).

Petru Garla (Melb.) ir

Arūnu Bruožiū visur.

Kaina \$ 8. Vaikams iki 15 metų VELTUI!

Pelnas skiriamas Australijos atstovams į Kongresą.

"TEVIŠKES AIDAI" YRA VIENINTELIS

Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisijunkime prenumeratoros mokėstį. Įrašykime "Tėviškes Aidas" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

ALK Federacijos Valdyba